

יום עצמאות שמח מאולפנת חורב

" כך היא גאולתן של ישראל... כל מה שהיא הולכת, היא רבה והולכת" – הרב עודד

גאולה בבית אחת ובחיפזון, הרי היא כאור הברק המאיר לשעתו שהשפעת אורו קצרה היא. לעומת זאת, גאולה הבאה בהדרגה ושלא בחיפזון מראה על התבססות הגאולה ונצחיותה. ואולם, דבר שאינו לשעה, אינו ממהר. אשר על כן, תהליך הגאולה האחרונה אותו אנו זוכים לראות בעינינו, הינו תהליך הדרגתי בו אנו צועדים צעד אחר צעד, קמעא קמעא, כמו איילת השחר - כך היא גאולתן של ישראל.

בעל הבני יששכר, מביא את דברי חז"ל במדרש, המשווים בין גאולת מצרים שהייתה בחיפזון לגאולה האחרונה שתהיה קמעא קמעא, ורואים בגאולה בחיפזון כגאולה בדרגה נמוכה שאינה שלמה ושיש בה צער לעומת הגאולה האחרונה שלא תהיה בחיפזון ועל כן תהיה שלמה. וכך נאמר במדרש: "מי גרם לכם כל הצער הזה? חיפזון שיצאתם, אבל לעתיד לבוא 'כי לא בחיפזון תצאו וכו'..." ועל כך כתב בעל הבני יששכר (מאמרי חודש ניסן, מאמר ח' מצות תאכל, אות ג'): "והנה עם היות הנס הוא מופלא מאד, עם כל זה יותר היה טוב לנו באם היינו ראויים שתהיה הגאולה על ידי פעולת מעשינו הטובים באתערותא דלתתא, אז היה מתקיים ההארה ההוא לעולמי עד. וזה שהבטיחנו ויצרנו על העתיד 'כי לא בחיפזון תצאו' - כי תהיה גאולה על ידי פעולת מעשינו, ותהיה גאולה נצחית לעולמי עד. וזה הוא הנרצה בטעם אכילת מצה זכר לחיפזון, שהיה רק אתערותא דלעילא, כן הוא עניין המצה שאין בה פעולה אחרת רק פעולת ה'..."

וכך כותב מרן הרב קוק זצ"ל: "לא חלישות כוח זה מה שישועתם של ישראל היא קמעא קמעא, כי אם גבורת גבורות, כבירות עליונה המקפת כול וממלאה את הכול" (אגרות הראי"ה ג' תשנ"ג).

"מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב ה' שבת עמו יגל יעקב ישמח ישראל"

בירושלמי ובזוהר הנ"ל. כמו כן הוא אצל גאולתן של ישראל, שתבוא אלינו רק במדרגה ולא בבית אחת...". לדבריו, כאשר רוצים חז"ל לתאר לנו את מהלכה של הגאולה האחרונה, הם מלמדים אותנו כי לאחר שנות הגלות הארוכות, אור הגאולה מוכרח לזרוח על ישראל קמעא קמעא, באופן הדרגתי, לפי מצבם הרוחני ויכולת הקבלה של ישראל. ממש כמו חולה שנרפא ממחלתו ומוכרח להתרגל באיטיות לחיים בריאים, כמו אדם הנמצא בחושך גדול ואשר אור עלול לסנוורו. מהלך זה של הגאולה האחרונה, הוא שונה ואף הפוך מן המהלך של גאולת ישראל ממצרים אשר באה בחיפזון ובבית אחת.

המהר"ל מגלה עומק נוסף בכל הנוגע להבנת סיבת ההבדל בין גאולת ישראל ממצרים לגאולה האחרונה ולמשמעות ההבדל בין גאולה בחיפזון לגאולה קמעא קמעא. הוא כותב (נצח ישראל מ"ז) כך: "ומפני ההבדל הזה שיש בין גאולה ראשונה ובין גאולה אחרונה, נאמר בגאולה ראשונה 'ואכלתם אותו בחיפזון' (שמות י"ב, י"א) 'כי בחיפזון יצאת ממצרים' (דברים ט"ז, ג'), ובגאולה אחרונה כתיב 'כי לא בחיפזון תצאו ממש וגו'' (ישעיה נ"ב י"ב) ולמה החילוף הזה? ...וביאור עניין זה, כי מפני שהגאולה הראשונה לא הייתה גאולה נצחית, שהרי לא היו נגאלים רק לשעה, וכך היה עניין הגאולה גם כן, דומה לאור הברק שנראה ברקיע לשעה ומיד עובר, ולא הייתה הגאולה הראשונה דבר תמידי קיים. ולפיכך היה יציאתם בחיפזון גם כן, כי כל דבר שאינו קיים תמידי הוא עובר במהירות לשעה. אבל הגאולה האחרונה, שהוא גאולה נצחית מבלי שינוי כלל, רק תמיד קיים, ולכך לא יהיה לדבר זה חיפזון, כי החיפזון מורה על דבר שהוא לשעה וירא שמא יעבור הזמן, לכך ממהר מעשיו. אבל דבר שאינו לשעה, אינו ממהר. והדברים האלו מבוארים מאוד".

לדברי המהר"ל, גאולה בחיפזון כגאולת ישראל ממצרים מלמדת כי מדובר בגאולה שאינה שלימה ואינה נצחית. "כי החיפזון מורה על דבר שהוא לשעה וירא שמא יעבור הזמן, לכך ממהר מעשיו".

אנו נמצאים בערבו של יום העצמאות הע"ג של מדינת ישראל מודים על הנס, על גאולתנו ועל פדות נפשנו, "בשוב ה' שיבת ציון היינו כחולמים".

ישנם המצפים כי גאולתם של ישראל תגיע באופן מידי, על ידי ניסים גלויים כפי שנגאלו ישראל ממצרים, ולא באופן הדרגתי. אין להם סבלנות לחכות להשלמתה של הגאולה, ולכן הם מתייאשים מהמצב, לא מסוגלים לראות את גודל הנס, מלאי ביקורת על המדינה ועל עם ישראל, ולא רואים "עין בעין בשוב ה' ציון".

אולם חז"ל מתארים את תהליך הגאולה באופן שונה. "רבי חייא רבא ורבי שמעון בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה (בעלות השחר), וראו איילת השחר שבקע אורה. אמר רבי חייא רבה לרבי שמעון בן חלפתא בירבי: כך היא גאולתן של ישראל, בתחילה קמעא קמעא (מעט מעט), כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת. מאי טעמא, 'כי אשב בחושך ה' אור לי' (מיכה ז, ח') (ירושלמי ברכות א, א')."

על מדרש זה, כתב רבי יששכר שלמה טייכטל הי"ד בזמן השואה בספרו אם הבנים שמחה (עמ' ק"א):

"הרי דיבארו לנו חכמינו האמתיים במקומות הנ"ל, שלא כמו שרבים מבני עמנו מדמים ועולה על לבם שהמשיח יבוא לישראל פתאום כנהר שוטף מאפלה לאור גדול בפעם אחת, כי אם עלייתם תהיה מעט מעט, ממדרגה למדרגה אשר למעלה הימנה, ואחר שיתרגלו לאותה מדרגה יעלו למדרגה שלמעלה ממנה, עד שיעלו ויבואו למדרגה היותר גבוהה על ידי שכבר הורגלו במדרגות העולות סולם בית אל מעט מעט. כי העלייה כמו רגע מקצה האחרון אל קצה העליון, מלבד שהיא רחוקה מהמציאות, אף גם זאת הן עם בני ישראל לא יוכלו לסבול רוב טובה, כמו שלא יוכל הנרפא ממחלתו הקשה והמסוכנת לקבל תכף ריבוי המאכלים ותענוגות בני אדם לרוב חולשתו. וכמו למאן דגני (הישן) בבית אפל, אם פתאום ירווהו אור גדול, לא יוכל ליהנות מזיו אורו, וכמו שאמרו זה המשל

ביום חמישי, כ"ז בניסן, יום השואה, נערך באולפנא טקס לכבוד היום, בהובלת שכבת ט'. הטקס עסק בנושא- אמונה וביטחון בה' בשואה, והיה מרגש מאוד. הטקס נפתח בדברי הרב עודד שעסקו בנושא, לווה בהקראות קטעים, סרטון ושירי המקהלה. יישר כוח לשכבת ט' לצוות המחנכות ולתמר מורת המקהלה, על הובלת הטקס. בהמשך היום הגיעה אביטל רייכנר, נכדה לסבתא ניצולת שואה, שסיפרה את סיפורן המרגש של סבתה ואחותה. הבנות יצאו עם תובנות חשובות, ולמדו איך הנושא נוגע אליהן.

ביום שלישי חזרו בשעה טובה תלמידות השמינית שהשתתפו השנה במסע לפולין.

במהלך המסע ביקרו הבנות במחנות ההשמדה חלמנו, טרבלינקה, מיידניק ואושוויץ, צעדו ביערות המוות בפולין בהם נרצחו אחינו בני העם היהודי, ביקרו והתפללו בבתי כנסת מרשימים כדוגמת בית הכנסת בעיירה טיקוצ'ין, הטמפל, הקופה ובית הכנסת הרמ"א בעיר קראקוב ועוד.

הבנות סיירו בבתי העלמין השונים, בוורשה, בלובלין ובקראקוב.

השבת בקראקוב הייתה עוצמתית ומרגשת במיוחד, ובמהלכה טיילו הבנות באזור הקד'מייד' בו גרו היהודים מאות שנים ובניטו היהודי אליו עברו היהודים בתחילת המלחמה. במהלך הסיור שמעו הבנות מפי הרב עודד את סיפור הבריחה וההצלה של משפחתו, עת עברו ליד הבית בו גדל אביו.

המסע אשר התאפיין במעברים בין כבי ודמעות על גורלם של אחינו בית ישראל לבין התרגשות, שמחה וריקוד, היה מרגש ומשמעותי מאוד.

הבנות חזרו בקומה זקופה, מלאות גאווה יהודית, וחיבור לעם ולארץ.

תודה גדולה לרב אשר שכטר ראש המשלחת, למורות נירית ברקוביץ ורבקה טרופ אשר ליוו את התלמידות, ולמדריכי המסע המצוינים הרב הרצל רוזנברג ואסנת לוי. נאחל לבנות השמינית כולן הצלחה רבה בבחינות הבגרות העומדות לפתחן.

ביום ראשון, ל' בניסן, שכבות ז'-י' שמעו שיחה מפי אריק לוברסקי, אחיו של רון לוברסקי הי"ד שנפל בפעילות מבצעית ביחידת דובדבן.
אריק שיתף בסיפורים מיוחדים ונוגעים על אחיו, ולימד את הבנות איך אפשר לקחת קצת מאח שלו, ולחיות אותו בחיי היומיום.

ביום רביעי, ג' באייר, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופגעי פעולות האיבה - היום נפתח בשיחות שכבתיות שעסקו בענייני היום וביום העצמאות, מפי רבני האולפנא. בנות האולפנא למדו פרקי תנ"ך לעילוי נשמות הנופלים. בנות האולפנא למדו יחד 251 פרקים. לאחריו השתתפו כל בנות האולפנא בטקס שערכה שכבת י', שעסק בנושא - "כולנו רקמה אנושית אחת". הטקס נפתח בהקראת שמות נופלי חורב לאורך השנים, המשיך בדברי הרב עודד, והעלה זכרונות של כמה נופלים לאורך השנים. הטקס לווה בקטעי שירה ונגינה של המקהלה ובנות מהשכבה, בקטעים שסיפרו על חייהם של הנופלים וסרטונים. הטקס היה מרגש במיוחד.

יום עצמאות שמח ושבת שלום
הרב עודד מייזליש
וצוות האולפנא

